

Brief von Hamed Aboumoarref

Übersetzung: Sara Ehsan

ترجیح می‌دادم این مجالی را که برای از خود نوشتن به من دست داده به شعر اختصاص دهم. اما خب هیچ وقت شعر را ابزاری برای انتقال پیام ندانسته‌ام. چرا که از نظر من شعر نامتعارف‌ترین حالت زبان است. و چگونه می‌توان از ابزاری با این ویژگی، برای توصیف یک موضوع هزاران هزار ساله استفاده کرد؟ به مقوله‌ای به نام رنج؟ این‌ها همه یعنی ناچارم به همین زبان دمدستی پناه ببرم به نثر.

انسان‌ها هیچ‌گاه نکوچیده‌اند. از رنج، هر رفتنی، رفتن به شکل دیگری از رنج است. و با «ناگزیری» چه می‌توان کرد که همیشه با رنج تو شانه‌به‌شانه‌ست؟ تو ناگزیری با رنج در کشمکش باشی. تا آن زمان که مرگی صریح به صورت بی‌روح و آرامات کوبیده شود این‌که در این جغرافیا که وطن نمی‌نامندش نشسته‌ام و سعی دارم این متن را به سرانجامی برسانم ناگزیری‌ست. این‌که از آن تاریکی خشم‌آلود پشت‌سر رو به سوی یک سیاهی بی‌تفاوت در فرارم ناگزیری‌ست. و حتی این‌که این زبان پرتکلف را ناچارم به اکتی ساده‌تر هدایتگر باشم.

یک سال و نیم است که به این سرزمین نامتعارف فراری‌ام کرده‌اند. به‌مراه همسر و دختری که دنیا را برایشان رنگ دیگری می‌خواست‌ام. اینجا رنج، همیشه اصرار دارد خودش را فریبتر بنمایاند. مثلن به شکل این یک سال و نیمی که تن بیمارم را به کارهایی داده‌ام که انجامش برای جسم‌های سالم هم طاقت‌فرساست.

همه چیز این غربت تحمیلی سعی در این داشته ما را با چیزهایی که دوست‌شان داشته‌ایم بیگانه کند. و ما همچنان خوش‌خیالانی هستیم که فکر می‌کنیم یک روز بلاخره آفتاب از افقی دیگر خواهد تابید. نمی‌دانیم انگار، که رنج همه جا نامش رنج است و همه‌ی سرزمین‌ها مادری‌اش هستند.

که حتی سقف خانه‌ات هم تصمیم می‌گیرد زیر توفان استانبول طاقت نیاورد و به باران بی ملاحظه اجازه می‌دهد بر سر تو و خانواده‌ات چکه کند. و شیر آب که با قطعی زود به زود به تو یادآور می‌شود که قبوض خانه چیزی از غربت و بیماری و بی‌پناهی تو نمی‌دانند.

این‌که در راه یافتن یک منبع درآمد تن جراحتمند و عفونت‌بارت یک‌جور سر ناسازگاری دارد، و نداشتن اجازه کار و نبود اقامت قانونی در کشور ترکیه یک‌جور. و این رنج بزرگ، که از این

Ich hätte diese Gelegenheit über mich zu schreiben lieber in ein Gedicht gefasst. Aber ich sah die Poesie nie als Mittel zur Übermittlung von Botschaften. Poesie ist die ungewöhnlichste Form der Sprache. Wie sonst könnte man ein solches Instrument nutzen für ein jahrtausendealtes Thema namens Leid? So bin ich also gezwungen, eine griffigere Sprache zu wählen, in Prosa.

Die Menschen sind nie ins Leiden migriert, aber jede Migration führt in neues Leid. Was lässt sich mit dieser *Unausweichlichkeit* anfangen, die dein Leid, Schritt um Schritt, begleitet? Du wirst zwangsläufig immer in einen Kampf mit dem Leid verwickelt, bis der Tod in dein ruhiges, geistloses Antlitz tritt.

Dass ich in der Türkei, in diesem Land, das ich nicht Heimat nenne, festsitze und versuche zu schreiben, ist unausweichlich. Auch die Flucht vor der wütenden Dunkelheit hinter mir, hinein in ein unendliches Dunkel, das noch vor mir liegt; und dass ich die vielschichtige Sprache der Poesie in Prosa verwandle.

Vor anderthalb Jahren wurde ich zur Flucht in dieses ganz andere Land gezwungen, zusammen mit meiner Frau und meiner Tochter, für die ich mir eine andere Welt erhofft hatte. Hier erwies sich das Leid als stärker, als es meinen kranken Körper in diesen anderthalb Jahren, Arbeiten verrichten ließ, die selbst für einen vollkommen Gesunden niederschmetternd sind.

Alles in diesem erzwungenen Exil versucht, uns von dem zu entfremden, was wir geliebt haben. Aber wir gehören noch immer zu den Tagträumern, die glauben, dass irgendwann einmal die Sonne an einem anderen Horizont aufgeht. Als ob wir nicht wüssten, dass Leid überall Leid bedeutet, und dass es in jedem Land heimisch ist.

Sogar das Dach deines Hauses kann dem Sturm von Istanbul nicht standhalten und lässt den rücksichtslosen Regen auf dich und deine Familie tropfen. Der Wasserhahn wird dich schon bald daran erinnern, dass die Nebenkostenabrechnung nichts über deine Heimatlosigkeit, Krankheit und Leben ohne Zufluchtsmöglichkeit weiß.

Dein geplagter, zerschrammter Körper hindert dich daran, eine Einkommensquelle zu finden, ganz zu schweigen von der fehlenden Arbeitserlaubnis und dem illegalen Aufenthalt in der Türkei. Und dann der Kummer,

فاصله‌ی هزاران هزار کیلومتری به خانواده و دوستان همه چیز را زیبا و عالی بنمایانی. نمی‌دانم آیا از کابوس ترکیه بیدار خواهیم شد یا نه؟ اما همه باید از این کابوس باخبر شوند، تا بلکه در این پناه پوسیده‌ی موقتی خواب‌های کمتری از رویا به کابوس بلغزند.

مالنا را تماشا می‌کنم. با این میل عجیب به خوانندگی و نوازندگی ساز درامز، و صدای بسیار زیبا. پر جنب و جوش و عاشق خطر کردن. چند ماه مانده که پنج سالگی‌اش را کامل کند. این زندگی کوچک در این سوئیت بیست‌متری با پدری بیمار و مادری ناامید. با سق‌ی که زیر باران‌های گاه و بیگاه چکه می‌کند. با خیابان‌هایی که آکنده از احتمال دستگیری توسط پلیس ترکیه و پر از خطر مزدوران جمهوری اسلامی هستند، چه چیزی برای عرضه به این دختر بچه‌ی ماجراجو دارند؟ چگونه می‌شود برای او شرح داد که پدر و مادرت را به‌خاطر اینکه دور از سرزمینشان از آزادی گفته‌اند تهدید به قتل کودک بی‌گناهاش کرده‌اند؟ آیا اصلن می‌توانیم به او بگوییم که برای ما نوشته‌اند: «تکه‌ی بزرگتان، گوش دخترتان در کشور همسایه خواهد بود»؟ آیا معنی این را خواهد فهمید که آنها لوکیشن دقیق محل زندگی ما را شرح داده‌اند و نوشته‌اند که به سراغتان خواهیم آمد و شما و دخترتان لنا (مالنا) را خواهیم کشت؟

ما در اینجا انسان‌های منفعلی نبوده‌ایم. آن روزها که هنوز اقامت توریستی داشتیم، من با وجود این تن بیمار و کم‌توان، کارهای خدماتی کرده‌ام و چه روزهایی که فوران عفونت مرا لنگ‌لنگان به خانه کشانده‌ست. و چه کسی عمق این درد را خواهد فهمید که همسرم برای بدست آوردن اندکی پول مجبور بوده سرپرستی یک پیرزن هشتاد و اندی ساله‌ی سرطانی را تقبل کند و در طول شبانه‌روز به‌جای قلم، بارها پوشک آلوده دست بگیرد و با تماشای مداوم احتضار آن پیرزن، تمام بار سختی‌های ما را مچاله کند و به گوشه‌ای پرتاب کند و تازه بعد از چند روز که خوب عصاره‌ی جان‌ش کشیده شد، فرزند آن پیرزن فقط یک‌دهم از دستمزد توافق شده را تقبل کند و من از ترس آوار افسردگی مضاعف بر سر او، هنوز که هنوز است به او نگفته‌ام که کمتر از یک هفته‌ی بعد، آن پیرزن از دنیا رفته است و بعد از حدود ده ماه، تازه با مطالعه‌ی این یادداشت از مرگ او باخبر شود؟

حالا ما اینجا هستیم. زیر آسمان پربارش ناامیدی و استیصال. در حال استنشاق هوای مه‌آلوده‌ی بی‌پناهی.

über tausende Kilometer hinweg, deiner Familie und Verwandten vorgaukeln zu müssen, alles sei in Ordnung. Ich frage mich, ob wir je wieder aus diesem Alptraum erwachen. Aber alle sollten von diesem Alptraum wissen, damit sich in diesem brüchigen, vorübergehenden Unterschlupf vielleicht weniger Träume in Albträume verwandeln.

Ich beobachte Malena, ihr sonderbares Verlangen zu singen, eine Trommel zu schlagen, und höre ihre wunderschöne Singstimme. Sie ist voller Energie und liebt das Risiko. In wenigen Monaten wird sie fünf Jahre alt. Ein winziges Leben auf 20 Quadratmetern, mit einem kranken Vater und einer hoffnungslosen Mutter, unter einer Zimmerdecke, von der bei jedem Regen das Wasser tropft; auf gefährlichen Straßen, in denen wir von der türkischen Polizei festgenommen werden könnten; bedrohlichen Straßen mit Blick auf die Söldner der Islamischen Republik. Was hat all das einem so abenteuerlustigen Mädchen zu bieten? Wie kann man ihr erklären, dass ihren Eltern, die fern ihrer Heimat von Freiheit sprechen, gedroht wird, ihr unschuldiges Kind zu ermorden? Können wir ihr überhaupt erzählen, dass man uns schrieb: „das größte Stück, das von euch im Nachbarland bleiben wird, ist das abgeschnittene Ohr eurer Tochter!“ Würde sie verstehen, dass die Schergen unseren genauen Wohnort beschrieben und sagten: „Wir werden kommen und euch mit eurer Tochter Lena töten“.

Wir waren hier nicht tatenlos. Damals, als wir noch einen Aufenthaltsstatus für Touristen hatten, habe ich trotz meines fragilen und kranken Körpers Service-Jobs gemacht, aber es gab Tage, an denen mich eine Infektion nach Hause humpeln ließ. Und wer wird die Abgründe der Qualen ermessen, die meine Frau ertrug, als sie Tag und Nacht eine über achtzigjährige krebskranke Frau pflegte, als sie statt eines Stifts, benutzte Windeln in Händen hielt und den täglichen Verfall dieser Frau miterlebte, als sie die ganze Mühsal, die wir trugen, mit der Windel zusammenknüllte und in eine Ecke warf. Wenige Tage, nachdem die Frau gestorben war, kam ihr Sohn und gab meiner Frau gerade mal ein Zehntel des vereinbarten Lohns. Aus Angst sie zu belasten und traurig zu machen, habe ich meiner Frau noch immer nicht berichtet, dass die alte Frau nach weniger als einer Woche verstarb. Nun wird meine Frau mit dieser Notiz von dem Tod erfahren.

Jetzt sind wir hier, in der Türkei, unter einem hoffnungslosen, verzweifelten Himmel und atmen die nebelverhangene Luft der Heimatlosigkeit.

بعید می‌دانم خواندن این مختصر از زندگی ما برای کسی اهمیتی داشته باشد. اینها فقط گوشه‌ای از سختی‌های یکی از خانواده‌های اسیر در باتلاق ترکیه است. در جهانی که چشم‌اش را بر پناهجوی‌های ایرانی بسته‌ست. جهانی که دوست دارد فکر کند اوضاع ایرانی‌های تحت سرکوب جمهوری اسلامی بهتر از وضع اوکراینی‌های جنگ‌زده است. بگذار آنها که مدعی حقوق بشر هستند با ژست‌های پشت‌تریبونی با ما ابراز همدردی کنند و مزدوران جمهوری اسلامی یک روز با خیال راحت در این خانه را باز کنند و جانمان را بگیرند. آنها که کاری از دستشان ساخته است، احتمالن گذاشته‌اند جان دوم ما را نجات دهند!

اما نه!

همانطور که برای این متن سراسر تیره، پایان خوش، یک اتفاق غیرمترقبه و معجزه‌ای باورنکردنی‌ست، ناگهان درهای قفل چهارمیخ، از امکان بزرگ «گشایش» رونمایی کردند. «بن آلمان» آمد که حرف تازه‌ای بزند. آمد که خلاف‌آمد عادت باشد. که به سازمان‌های مدعی حقوق بشر بیاموزد؛ حرف زدن زیباست، اما عمل کردن، زیبایی باشکوه‌تری دارد و من برای قدردانی، محتاج خلق واژه‌های تازه‌ای هستم.

Ich habe nicht viel Hoffnung, dass die Lektüre dieses kurzen Lebensberichts für irgendjemanden von großer Bedeutung sein wird. Dies ist nur ein kleiner Teil der Nöte einer der iranischen Familien, die im türkischen Sumpf gefangen sind, in einer Welt, die ihre Augen offenbar von iranischen Geflüchteten abgewandt hat. Eine Welt, die glauben möchte, dass die Nöte der ukrainischen Kriegsflüchtlinge schlimmer sind als die der Unterdrückten auf der Flucht vor dem iranischen Regime. Lass diese Welt, die Menschenrechte proklamiert, aber gleichzeitig in Kauf nimmt, dass Söldner des islamischen Regimes eines Tages in unsere Wohnung einbrechen und uns auslöschen, uns ruhig bemitleiden. Ich fürchte nur, dass diejenigen, die etwas für uns tun könnten, anscheinend darauf warten, uns in einem anderen Leben zu retten!

Aber Nein!

Auf diesen düsteren Text, folgt ein unvorstellbares Wunder. Plötzlich zeigen die verschlossenen, vernagelten Türen eine große Chance der *Öffnung*. *PEN Deutschland* kam, und zeigt, dass Reden zwar schön sind, aber Handeln eine noch großartigere Schönheit entfaltet, und ich neue Worte des Dankes finden muss!